

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Białymstoku**

Białystok, dnia 24 listopada 2009 r.

**Pan
Maciej Żywno
Wojewoda Podlaski**

LBI-410-022-01/2009
P/09/047

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku skontrolowała w Podlaskim Urzędzie Wojewódzkim (zwanym dalej „PUW” lub „Urzędem”), działania Wojewody w zakresie finansowania i utrzymywania przejść granicznych oraz współdziałania ze Służbą Celną w latach 2007 – 2009 (III kwartał). W związku z kontrolą, której wyniki przedstawiono w protokóle podpisanym 27 października 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Wojewodzie niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, skontrolowaną działalność Pana Wojewody.

Regulamin organizacyjny Urzędu² oraz zakresy czynności pracowników dostosowano do realizacji zadań w zakresie finansowania i utrzymania przejść granicznych, wynikających z przepisów ustawy o ochronie granicy państwowej³ oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2005 r.⁴. Zadania te realizował Wydział Infrastruktury PUW i gospodarstwo pomocnicze Urzędu – Zarząd Przejść Granicznych Województwa Podlaskiego.

¹ Dz.U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² wprowadzony zarządzeniem nr 73/09 Wojewody Podlaskiego z 1 lipca 2009 r. w sprawie ustalenia regulaminu Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego

³ ustawa z dnia 12 października 1990 r. o ochronie granicy państwowej (Dz.U. z 2009 r., Nr 12, poz. 67)

⁴ w sprawie obowiązków wojewody w zakresie finansowania i utrzymywania przejść granicznych, przejść turystycznych, miejsc przekraczania granicy na szlakach turystycznych oraz punktów nocnego postoju na rzekach granicznych, ich wyposażenia w sprzęt, a także organów właściwych do osadzania i utrzymywania znaków granicznych na morskich wodach wewnętrznych (Dz.U. Nr 256, poz. 2145)

Zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 5 grudnia 1991 r. w sprawie zasięgu terytorialnego przejść granicznych oraz sposobów i warunków przekraczania granicy państwowej⁵ oraz rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie sposobu ustalania zasięgu terytorialnego przejść granicznych⁶ wyznaczono, w porozumieniu m.in. z Dyrektorem Izby Celnej w Białymstoku, zasięgi terytorialne kolejowych, drogowych i rzecznych przejść granicznych.

Pozytywnie ocenić należy, mającą charakter regularnych kontaktów, współpracę z Dyrektorem Izby Celnej w Białymstoku, co pozwoliło - m.in. poprzez uzgodnienia i konsultacje dotyczące zadań inwestycyjnych - na dostosowanie wydatkowania środków do potrzeb Służby Celnej, a także starania Wojewody o środki z budżetu państwa na budowę, utrzymanie i modernizację przejść oraz realizację potrzeb służb celnych w zakresie zakupu urządzeń i wyposażenia przejść granicznych.

W okresie objętym kontrolą zakończono realizację 14 zadań inwestycyjnych na przejściach granicznych, wydając 56.931,6 tys. zł. Zadania, takie jak np. budowa drogowego przejścia granicznego w Białowieży, dostosowanie kolejowego przejścia granicznego w Kuźnicy Białostockiej do wymogów Porozumienia z Schengen, wykonanie zabezpieczeń strefy odprawowej pojazdów osobowych na przejściu granicznym w Kuźnicy Białostockiej – zrealizowano terminowo i zgodnie z planowanym zakresem rzeczowym. Półroczne opóźnienie wystąpiło w przypadku prac modernizacyjnych na przejściu w Bobrownikach (gdzie rozpoczęto prace dysponując wadliwym projektem), zaś w przypadku budowy rzeczowego przejścia granicznego na Kanale Augustowskim z powodu braku m.in. projektu budowlanego i pozwolenia na budowę, nie zrealizowano w terminie planowanego na 2008 r. zakresu prac (nie wykonano oświetlenia i ogrodzenia terenu, a także przyłącza wodociągowego), w efekcie czego, wobec nieujęcia środków przeznaczonych na te roboty do wydatków które nie wygasają z upływem roku 2008, zadania nie zrealizowano (nie ponosząc jednak z tego tytułu dodatkowych kosztów). Ponadto w trakcie zgodnej z harmonogramem realizacji były 4 inwestycje o łącznej wartości 200.806 tys. zł, w tym budowa drogowego przejścia granicznego w Połowcach (178.493,7 tys. zł), gdzie rozpoczęto prace przy oczyszczaniu terenu inwestycji, zaś Wojewoda wystąpił o wydanie pozwolenia na budowę (zakończenie inwestycji zaplanowano na 2012 r.).

Do dnia zakończenia kontroli wyeliminowano nieprawidłowości, stwierdzone podczas wcześniejszych kontroli NIK, polegające na:

⁵ Dz.U. Nr 117 poz. 510 ze zm. (utraciło moc z dniem 24 grudnia 2006 r.)

⁶ Dz.U. Nr 239, poz. 1734 (utraciło moc z dniem 19 sierpnia 2008 r.)

- przyjęciu, w lutym 2008 r., wadliwego projektu budowy pawilonu odpraw paszportowych na drogowym przejściu granicznym w Bobrownikach, którego lokalizacja kolidowała z systemem monitoringu (TF OCR), wybudowanego przez innego inwestora, co skutkowało jednak koniecznością sfinansowania kwotą 15.860 zł zmiany projektu budowy oraz 6-miesięcznym opóźnieniem w realizacji inwestycji;
- braku wymaganych informacji w programach inwestycji (dotyczy budowy w latach 2008-2009 przejść granicznych na Kanale Augustowskim i w Połowcach);
- odbiorze od wykonawcy wadliwej dokumentacji projektowej przejścia drogowego w Połowcach (co nie wpłynęło na opóźnienie prac przy budowie przejścia, zaś od wykonawcy projektu ściągnięto karę umowną w wysokości 220.820 zł);
- ujęciu w planie finansowym Urzędu na 2008 r. inwestycji na rzecznym przejściu granicznym w Augustowie, pomimo braku programu inwestycji, projektu budowlanego oraz pozwolenia na prowadzenie robót budowlanych w obszarze chronionym Kanału Augustowskiego.

Zakupów wyposażenia (m.in. urządzeń do kontroli paszportów, sprzętu komputerowego, klimatyzatorów, detektorów przemytu) dokonywano na podstawie złożonych zapotrzebowań i opracowanych przez Izbę Celną specyfikacji technicznych.

Zamówienia publiczne na roboty, dostawy i usługi związane z rozbudową, remontami i utrzymaniem przejść granicznych realizowano zgodnie z zasadami określonymi w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych⁷.

W celu zapewnienia dobrych warunków pracy służbom kontroli granicznej, w tym celnej, na przejściach kolejowych, zawierano corocznie z PKP S.A. (właścicielem infrastruktury), po przeprowadzeniu rzetelnych negocjacji, umowy najmu niezbędnych tym służbom pomieszczeń, sprzętu i wyposażenia. Ponadto, dbając o zabezpieczenie interesu Skarbu Państwa, Wojewoda od listopada 2008 r. negocjował z PKP S.A. nieodpłatne przekazanie środków trwałych, sfinansowanych dotacją celową w kwocie 52.500 tys. zł, przeznaczoną na realizację projektu „Dostosowanie kolejowego przejścia granicznego w Kuźnicy Białostockiej do wymogów porozumienia z Schengen”. Rokowania te, pomimo organizowanych spotkań oraz wymiany korespondencji, do zakończenia kontroli nie przyniosły rezultatu.

Wojewoda wykorzystał posiadane możliwości działania w sprawie utworzenia drogowego przejścia granicznego Lipszczany-Sofijewo, w której to sprawie przygotowywana jest od listopada 2006 r. przez Komendę Główną Straży Granicznej nota dyplomatyczna.

⁷Dz.U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 ze zm.

Począwszy od opracowania w 2005 r. koncepcji programowo-przestrzennej przejścia granicznego, Wojewoda podtrzymywał zainteresowanie jego utworzeniem, co przejawiało się m.in. staraniach o sfinansowanie budowy tego przejścia ze środków pomocowych Unii Europejskiej.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) Doprowadzenie do korzystnego uregulowania zasad udostępniania służbom kontroli granicznej obiektów i urządzeń na kolejowym przejściu granicznym w Kuźnicy Białostockiej.
- 2) Kontynuowanie prac zmierzających do utworzenia drogowego przejścia granicznego w Lipszczanach.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Wojewodę w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu ich realizacji lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

DYREKTOR DELEGATURY

wz.

Agata Katarzyna Ciupa

Wicedyrektor